

**Ομιλία κ. Σωτηρίου Ι. Τσενέ
Προέδρου Δ.Σ. Ένωσης Καλαβρυτινών Αθήνας**

14 Δεκεμβρίου 2013

Αίθουσα εκδηλώσεων της πρώην Μαθητικής Εστίας Καλαβρύτων

**ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ «ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ: ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΣΚΙΕΣ»
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΩΝ ΑΘΗΝΑΣ**

«Αξιότιμοι προσκεκλημένοι, Συμπατριώτισσες και Συμπατριώτες μου, Κυρίες και Κύριοι,

Σας ευχαριστώ από καρδιάς, όλες και όλους σας, για την παρουσία σας στην αποψινή εκδήλωση, η οποία γίνεται σε συνεργασία με το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου Καλαβρύτων.

Σας ευχαριστώ και σας καλωσορίζω, εκ μέρους της Ένωσης Καλαβρυτινών Αθήνας, η οποία είχε την πρωτοβουλία για τη δημιουργία του ντοκιμαντέρ, με τον τίτλο, "Καλάβρυτα: Άνθρωποι και σκιές", που σε λίγο, θα δείτε σε πρώτη προβολή.

Η Ένωσή μας είναι από τους παλαιότερους συλλόγους στο νομό Αττικής, με περισσότερα από 600 μέλη και σημαντική προσφορά στον πολιτισμό και στην ιστορική ανάδειξη του τόπου μας. Είναι σπουδαίο πράγμα να ενδιαφέρεσαι για τον τόπο σου και σπουδαιότερο να δίνεις, χωρίς ανταλλάγματα, την ψυχή σου για το καλό της γενέτειράς σου και των συμπατριωτών σου. Ευτυχία για όσους συγκροτούμε αυτόν τον πρωτοποριακό σύλλογο, όπως λέει χαρακτηριστικά ο μεγάλος μας συγγραφέας Νίκος Καζαντζάκης, είναι να κάνουμε το χρέος μας. Κι όσο μεγάλο είναι το χρέος, τόσο πιο μεγάλη νιώθουμε ότι είναι η ευτυχία. Ακολουθούμε ακριβώς το δρόμο των συμπατριωτών μας, των οποίων τη μνήμη ευλαβικά τιμούμε. Δηλαδή αγωνιζόμαστε, παλεύουμε, αντιστεκόμαστε στην κοινωνική αμεριμνησία, τη νοητική παραλυσία και τη συλλογική αμνησία. Δεν θέλουμε να είμαστε, συνειδητά τουλάχιστον, απαθείς παρατηρητές της εποχής μας και να συντελούμε στη χάραξη μιας φθίνουσας πορείας, που οδηγεί στη λήθη, στην αδιαφορία και τελικά στην εγκατάλειψη. Πολύ δε περισσότερο, να βγάλουμε από το νου και την καρδιά μας την αγάπη προς την πατρίδα και το σεβασμό, που έχουμε μέσα μας, για τους ήρωες νεκρούς μας.

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 70 χρόνων από το ολοκαύτωμα αποφασίσαμε την παραγωγή μιας ταινίας τεκμηρίωσης (ντοκιμαντέρ), ιστορικής ευθύνης και υψηλής αισθητικής στάθμης, για να συμβάλλουμε, όχι μόνο στις επετειακές εκδηλώσεις, αλλά για να προσθέσουμε κι εμείς ένα μικρό λιθαράκι στη γενικότερη προσπάθεια ενδυνάμωσης της ιστορικής συνείδησης, που αποτελεί, ίσως, το ισχυρότερο όπλο κατά του φασισμού και κάθε είδους ολοκληρωτισμού.

Για το σκοπό αυτό αναθέσαμε τη δημιουργία της ταινίας, που προανέφερα, στον έμπειρο και διακεκριμένο σκηνοθέτη κ. Ηλία Γιαννακάκη. Ακόμη κατα-

φέραμε να έχουμε αρωγό στην προσπάθειά μας τον κορυφαίο κριτικό κινηματογράφου κ. Γιάννη Μπακογιαννόπουλο, ο οποίος για σοβαρούς προσωπικούς λόγους, δεν μπόρεσε, παρότι το ήθελε πάρα πολύ, να είναι σήμερα κοντά μας.

Πρωταγωνιστές του ντοκιμαντέρ είναι πρωτίστως οι άνθρωποι. Τόσο οι εκτελεσθέντες, όσο και αυτοί, που είχαν την τύχη να παραμείνουν ζωντανοί, καθώς και οι νεότερες γενιές.

Δευτερευόντως είναι ο χώρος. Η σημερινή πόλη των Καλαβρύτων, τα Μοναστήρια και τα γύρω χωριά, που το Δεκέμβριο του 1943 είδαν τον όλεθρο να έρχεται κατά πάνω τους.

Ιδιαίτερη θέση έχουν οι τόποι εκτέλεσης, με προεξάρχοντα το λόφο του Καπή, οι εκκλησίες, τα μνημεία και τα νεκροταφεία, ο οδοντωτός σιδηρόδρομος, το Μουσείο, που τότε ήταν το σχολείο στο οποίο παίχτηκε η πρώτη εφιαλτική σκηνή και φυσικά τα σπίτια. Τα σπίτια που πυρπολήθηκαν.

Ουσιαστικός όμως πρωταγωνιστής είναι η μνήμη. Αυτήν επιχειρεί το ντοκιμαντέρ να αναζωπυρώσει και γι' αυτό σκάβει όσο πιο βαθειά γίνεται τον πόνο και ανιχνεύει τα ερωτήματα.

Ξεκινώντας από τα προπολεμικά Καλάβρυτα και την ανέμελη αστική ζωή, που αναπτύχθηκε την εν λόγω περίοδο, περνά στα αιματηρά γεγονότα του 1943 και στη συνέχεια σκύβει στα πρόσωπα του δράματος και το τραγικό μετά. Χωρίς διχαστικές και καταγγελτικές διαθέσεις, καθόσον δεν επιδιώκουμε αναμόχλευση παθών ούτε καλλιέργεια αρνητικών αισθημάτων.

Η θλίψη, ο πόνος και τα αρνητικά αισθήματα, δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι το άλλοθι, για να δεχθούμε τη λήθη και την αδιαφορία, ούτε η αφορμή για να υιοθετήσουμε τη βία, το μίσος, τη μνησικακία, τη μισαλλοδοξία. Όταν δύο χώρες βρίσκονται σε πόλεμο τότε η λαϊκή αντίσταση και οι ακρότητες των ανορθόδοξων τακτικών, προβάλλουν ως φυσική συνέπεια.

Αλίμονο στον κατακτητή και σε οποιονδήποτε άλλο, που αυτό το υποτιμά ή και το απορρίπτει, χωρίς να λαμβάνει υπόψη του τη χοχλάζουσα οργή των πολιτών, οι οποίοι κάτω από το φόβο των εκτελέσεων, των βασανιστηρίων και των στρατοπέδων συγκέντρωσης, δεν έχουν άλλη επιλογή από την υποταγή και την ταπείνωση ή τον ξεσηκωμό και την αντίσταση μέχρις εσχάτων. Κυρίως στη χώρα μας, που η προνομιακή κληρονομική μας ταυτότητα, υποδηλώνει ξεκάθαρα τη διαχρονική δύναμη της ελληνικής ψυχής, η οποία συμπυκνώνεται στην πάντα επίκαιρη φράση: «Προτιμότερος ο θάνατος από τη σκλαβιά».

Αυτό τελικά που μας νοιάζει είναι να παραδώσουμε στα παιδιά μας αυτή την ταινία τεκμηρίωσης στοχεύοντας στη διάδοσή της σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, γιατί παντού η ειρήνη απειλείται και παντού διαπράττονται ανομολόγητες βαρβαρότητες, που θίγουν ανεπανόρθωτα την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ανεξαρτησία και την ελευθερία των πολιτών. Αισθανόμαστε την υποχρέωση να μεταλαμπαδεύσουμε αυτό το πνεύμα στους νέους μας και προς αυτή την κατεύθυνση κάνουμε ότι είναι δυνατόν.

Υπάρχει σχεδιασμός, ώστε να προβληθεί η ταινία σε φεστιβάλ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σε κινηματογραφικές αίθουσες, στην τηλεόραση και να παρουσιαστεί σε ειδικά αφιερώματα στα σχολεία, στις μαρτυρικές πόλεις

κ.λπ. και να παραχωρηθεί προς χρήση στο διηλεκές στο Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος.

Ο ναζισμός ηττήθηκε με τεράστιο κόστος και ανυπολόγιστες ανθρώπινες απώλειες. Το φάντασμα του όμως δεν εξαφανίστηκε. Οι θηριωδίες και οι βαρβαρότητες, όπως αποδεικνύεται καθημερινά, δεν είναι καθόλου παρελθόν ούτε ανήκουν σε έναν λαό και μια εποχή, αλλά γίνονται και σήμερα και, όπως φαίνεται, δεν πρόκειται να εκλείψουν σύντομα. Ο Χίτλερ μας δίδαξε τον καλύτερο τρόπο για το τι μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος παρανοϊκός και διεστραμμένος σαν κι αυτόν, όταν λαμβάνει την εξουσία. Εμείς οι Καλαβρυτινοί, αλλά και όλοι οι Έλληνες δεν πρέπει αυτό να το ξεχνάμε ποτέ.

Είναι η μοίρα και η ιστορία των Καλαβρυτινών να προμαχούν. Να μάχονται για ιδέες και ιδανικά και να πέφτουν όρθιοι για να μη ζήσουν οι νεότεροι γονατιστοί. Περηφανευόμαστε για την προσφορά της πόλης μας στον αγώνα της Παγκόσμιας Ελευθερίας. Πολύ δε περισσότερο σεμνυνόμεθα γιατί αυτοί οι δρόμοι της πανανθρώπινης αρμονίας περνούν από την Αγία Λαύρα και από το λόφο του Καπή.

Κλείνοντας θέλω να ευχαριστήσω και να εκφράσω, εκ μέρους της Ένωσης Καλαβρυτινών Αθήνας, την ευγνωμοσύνη μας:

- Στο σκηνοθέτη κ. Ηλία Γιαννακάκη, στη βοηθό του κ. Αποστολία Παπαϊωάννου, στον σπερατέρ κ. Κλαούντιο Μπολιβάρ και στους τεχνικούς, γιατί κατάφεραν μέσα σε ένα ασφυκτικά πιεσμένο χρονοδιάγραμμα να υλοποιήσουν την πρότασή μας και να κάνουν ότι ήταν δυνατό για την επιτυχία της ταινίας.
- Στον κ. Γιάννη Μπακογιαννόπουλο για την πολύτιμη βοήθειά του.
- Ιδιαίτερη αναφορά οφείλουμε στο πρόεδρο του Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, κ. Χρίστο Φωτεινόπουλο, έναν εκλεκτό συμπατριώτη μας που ξεχωρίζει για τη σεμνότητά του, το ήθος του, τις εξαιρετικές ικανότητές του και την ανεξάντλητη εργατικότητα του. Χωρίς τη βοήθεια του αγαπητού μας Χρίστου θα ήταν αδύνατη η πραγματοποίηση του ντοκιμαντέρ.
- Ομοίως ευγνωμοσύνη οφείλουμε στους χορηγούς χάρις στη συγκινητική ανταπόκριση των οποίων κάναμε πράξη την επιθυμία μας.

Θερμές ευχαριστίες για τη συμβολή τους απευθύνουμε επίσης στους:

1. Δήμο Μαρτυρικής Πόλης Καλαβρύτων
2. Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος
3. Κοινωνική Πολιτιστική Επιχείρηση Δήμου Καλαβρύτων - Σπήλαιο Λιμνών Καστριών
4. Ιερά Μητρόπολη Καλαβρύτων & Αιγιαλείας
5. Ιερές Μονές Αγίας Λαύρας και Μεγάλου Σπηλαίου
6. Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλαβρύτων
7. Αστυνομικό Τμήμα Καλαβρύτων
8. Λύκεια, Γυμνάσια και Δημοτικά Σχολεία Καλαβρύτων και Κλειτορίας
9. Διεύθυνση Κινηματογράφου και Οπτικοακουστικών Μέσων Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού
10. ΤΡΑΙΝΟΣΕ
11. Σιδηροδρομικούς Σταθμούς Καλαβρύτων και Διακοπτού
12. Παγκαλαβρυτινή Ένωση και Καλαβρυτινούς Συλλόγου και φορείς
13. Σκακιστικό Επιμορφωτικό Όμιλο Καλαβρύτων - Επαρχίας

14. Εκπολιτιστικό Σύλλογο Νέων Σκεπαστού Καλαβρύτων

Ιδιαίτερες ευχαριστίες επίσης οφείλουμε:

Στους κατοίκους των Καλαβρύτων, της Κλειτορίας και των χωριών της ευρύτερης περιοχής του Δήμου μας, καθώς και σε όλες και όλους που βοήθησαν υλικά και ηθικά κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων και συνέβαλαν στην πραγματοποίηση της ταινίας.